

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Извештај Комисије за избор у звање и на радно место кандидата који су се пријавили на конкурс за ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика* (предмет *Општа лингвистика*).

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1792/1 од 24. 6. 2013. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије, као и са чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду – изабрани смо у Комисију за избор кандидата који су се јавили на конкурс за избор ванредног професора за ужу научну област *Општа лингвистика*, предмет *Општа лингвистика* (објављен у листу „Послови“ бр. 524 од 3. 7. 2013. године). На основу увида у приложену документацију и радове кандидата, Комисији је част да Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду поднесе следећи

ИЗВЕШТАЈ

На расписани конкурс пријавила се само једна кандидаткиња – др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета у Београду.

Биографски подаци. Др Јасмина Московљевић Поповић рођена је 1960. год. у Београду. Основну и средњу школу завршила је у Београду. Године 1978. уписала се на *Групу за српскохрватски језик и општу лингвистику* Филолошког факултета у Београду. Дипломирала је у јануару 1983. год. са просечном оценом у току студија 9.6 и оценом 10 на дипломском испиту. Године 1983. добила је Октобарску награду града Београда за најбоље стручне и научне радове студената.

Постдипломске студије на Филолошком факултету, на Групи за науку о језику, уписала је 1983. год, а 1985. год. одбранила је магистарски рад *Употреба корелатива и супституената зависних реченица у српскохрватском језику* (ментор: проф. др Љубомир Поповић). Докторску дисертацију *Супкатегоризација глагола у савременој граматичкој теорији* одбранила је 5. октобра 2001. год. на Филолошком факултету у Београду пред комисијом коју су сачињавали академик Милка Ивић, проф. др Весна Половина и проф. др Љубомир Поповић.

Током 1983. и 1984. године радила је повремено као професор српског језика у основној и средњој школи. Од 1985. до 1986. године радила је као истраживач у Институту за фонетику и патологију говора. Од октобра 1986. године радила је као асистент на Филолошком факултету у Београду – прво на Одсеку за јужнословенске језике и општу лингвистику, да би јуна 1989. год. била изабрана за асистента на новооснованој Катедри за општу лингвистику. Године 2001. изабрана је у звање доцента на Катедри за општу лингвистику, а године 2008. у звање ванредног професора, такође на Катедри за општу лингвистику.

Током 1986. године провела је као стипендиста француске владе два месеца у Монпељеу, Француска. Од августа 1987. до октобра 1988. радила је као предавач за српскохрватски језик и лингвистику балканских језика на Универзитету Стенфорд, САД. У августу 1991. године похађала је Летњу школу

лингвистике на Универзитету у Амстердаму. Од марта до октобра 1992. године боравила је као ТЕМПУС-ов стипендиста у Центру за когнитивне студије Универзитета у Единбургу, а исте године похађала је и 4. европску летњу школу логики, језика и информатике на Универзитету Есекс у Колчестеру. Током летњег семестра 1993. године је као гостујући предавач на Универзитету Loránd Eötvös у Будимпешти студентима на Катедри за теоријску лингвистику држала предавања из предмета *Формална синтакса – Граматика центричне фразне структуре* и *Психолингвистика*. Од 1999. до 2001. радила је као предавач и координатор курса на програму *Студије културе* у оквиру ААОМ-а.

А. Наставно-педагошки рад. Др Московљевић Поповић учествује у извођењу наставе на свим нивоима студија – на основним студијама (предмети: *Општа лингвистика 7 (Синтакса II)*, *Усвајање Л1*, *Примењена лингвистика*), на мастер-студијама (предмет *Савремене синтаксичке теорије*), као и на докторским студијама (предмет *Теорије усвајања Л1*).

Др Московљевић Поповић била је члан бројних комисија за одбрану магистарских и докторских дисертација на Универзитету у Београду и Универзитету у Новом Саду. Такође је била ментор при изради мастер-радова, као и ментор при изради магистарских теза Борка Ковачевића, Мирјане Мандић и Милана Вујачића. Била је и ментор при изради докторске дисертације мр Борка Ковачевића. Тренутно је ментор при изради докторских дисертација мр Маји Ивановић, мр Биљани Бранић, мр Милану Вујачићу и докторанду Милици Динић.

Она је такође и координатор катедарске комисије за реформу наставних планова и програма и својим активностима изузетно доприноси њиховом сталном осавремењавању и усаглашавању са највишим стандардима у овој области.

Б. Научно-истраживачки рад и рад у струци. Уз пријаву на конкурс кандидаткиња је поднела библиографију за период од последњег избора у звање, тј. за период од 2009. до прве половине 2013. године, као и списак пројеката у чијој реализацији је учествовала или учествује. Чланови Комисије вредновали су радове кандидата у складу са ближим условима за избор у звање наставника у складу са препорукама Националног савета.

У даљем тексту детаљније су приказани појединачни радови др Московљевић Поповић.

I Научне студије и чланци:

1. Пејић, А., Плут, Д., Московљевић Поповић, Ј. и Николић, Ј. (2009): „Теоријско-методолошки оквир мерења компетенција ученика 4. разреда у области *Читање и разумевање прочитаног*“. Из: Комленовић, Малинић, Гашић-Павишић (ур.), *Квалитет и ефикасност наставе*. Београд, Институт за педагошка истраживања и Волгоградски државни педагошки институт, 73-88.
2. Плут, Д., Московљевић, Ј. Пејић, А. и Николић, Ј. (2010): „Мерење компетенција ученика за проналажење информација у тексту“. *Настава и васпитање* LIX/1: 24-38.
3. Московљевић Поповић, Ј. и Плут, Д. (2011): „Развој способности за самопроцену разумевања текста I“. *Анали Филолошког факултета* 23, св. II, 297-309.

4. Московљевић Поповић, Ј. и Плут, Д. (2013): „Развој способности за самопроцену разумевања текста II“. *Анали Филолошког факултета* 25 (рад прихваћен за објављивање).
5. Московљевић Поповић, Ј. (2013): „Дефиниције глагола у уџбеницима и приручницима за српски језик“. *Примењена лингвистика* 14 (рад прихваћен за објављивање).
6. Moskovljević Popović, J. i Đukanović, M. (2013): „Konceptualizacija pismenosti v programskih dokumentih za slovenščino in srbsčino kot prvi jezik (L1) – primerjalna analiza.“ Тематски зборник радова са међународног скупа *Obdobja 32 – Družbena funkcijskost jezika (vidiki, merila, opredelitve)* (рад прихваћен за објављивање).

II Излагања на научним скуповима (радови објављени у изводу):

1. Пејић, А., Николић, Ј., Московљевић, Ј. и Плут, Д. (2009): „Један приступ у мерењу компетенција деце за разумевање текста“. Рад изложен на *XV научном скупу Емпијска истраживања у психологији*. Београд, 6. – 7. фебруар 2009.
2. Московљевић, Ј. и Ђукановић, М. (2009): „Predicative Quotative Markers: English vs. South Slavic“. Рад изложен на међународној конференцији *Across Languages and Cultures*. Herceg Novi, June 4-6, 2009.
3. Московљевић, Ј. (2009): „Структурни обрасци реченица са директним и индиректним говором“. Рад изложен на *39. међународном научном састанку слависта у Вукове дане*. Београд, 9-12. септембар 2009.
4. Пејић, А., Николић, Ј., Московљевић, Ј. и Плут, Д. (2009): „Теоријско-методолошки оквир мерења компетенција ученика у области *Читање* у процесу постављања образовних стандарда“. Рад изложен на XII међународној научној конференцији „*Педагошка истраживања и школска пракса*“. Београд, 15-16. октобар 2009.
5. Московљевић, Ј. и Миличевић, М. (2009): „Речи које десетогодишњаци не разумеју“. Рад изложен на *III међународном конгресу ДПЛС Примењена лингвистика данас: између теорије и праксе*. Нови Сад, 31. октобар – 1. новембар 2009.
6. Московљевић, Ј., Плут, Д. и Пејић, А. (2009): „Самопроцена разумевања текста код десетогодишњака“. Рад изложен на *III међународном конгресу ДПЛС Примењена лингвистика данас: између теорије и праксе*. Нови Сад, 31. октобар – 1. новембар 2009.
7. Московљевић, Ј. и Ивановић, М. (2009): „Квантитативна синтаксичка својства писаног језичког израза десетогодишњака“. Рад изложен на *Седамнаестом конгресу Савеза славистичких друштава Србије*. Сокобања, 18. – 20. септембар 2009.
8. Плут, Д., Московљевић, Ј., Пејић, А. и Николић, Ј. (2010): „Тумачење текста: операционализација способности на млађем школском узрасту“. Рад изложен на *XVI научном скупу Емпијска истраживања у психологији*. Београд, 5. – 6. фебруар 2010.
9. Московљевић, Ј. и Ивановић, М. (2010): „Разлике између наративних и експозиторних текстова у писаној продукцији десетогодишњака“. Рад изложен на међународном научном скупу „*Филолошка истраживања данас*“. Београд, 26. – 27. новембар 2010.

10. Moskovljević Popović, J. (2011): „The Development of Written Narrative and Expository Discourse in School-Age Children “. Rad izložen na *16th World Congress of Applied Linguistics*. Beijing, August 23–28, 2011. „AILA 2011 – Book of Conference Program Abstracts“, p.: 57.
11. Moskovljević Popović, J. (2011): „Digital Libraries for Children“. Rad izložen na *11th International Scientific Conference: Digitalisation of Cultural and Scientific Heritage, University Repositories and Distance Learning*. Belgrade, September 30 – October 2, 2011.
12. Moskovljević Popović, J. (2011): „The National Educational Standards for Writing – How to Meet Them?“ Rad izložen na međunarodnoj konferenciji *Improving Specific Subject Didactics at the Teacher Training Faculties*. Belgrade, October 20–21, 2011.
13. Moskovljević Popović, J. (2011): „O čemu osnovnoškolci pišu kad mogu da biraju“ Rad izložen na međunarodnoj konferenciji *Jezici i kulture u vremenu i prostoru*. Novi Sad, November 26, 2011. „Jezici i kulture u vremenu i prostoru – knjiga rezimea“, str. 44.
14. Moskovljević Popović, J. i Đukanović, M. (2012): „Evidentiality and the verbs of visual and auditory perception in South Slavic Languages“. Rad izložen na *45th Annual Meeting of Societas Linguistica Europaea (SLE 2012)*. Stockholm, August 28 – September 1, 2012. Book of Abstracts, p.: 216-217.
15. Московљевић Поповић, Ј. (2012): „Глаголи перцепције у функцији дискурских маркера“. Рад изложен на *42. Међународном научном састанку слависта у Вукове дане*. Београд, 12–14. IX 2012. Међународни научни састанак слависта у Вукове дане: тезе и резимеи, стр. 103. ISSN 0351-9066; ISBN 978–86–6153–086–9.
16. Moskovljević Popović, J. (2012): „Tipovi sintaksičkih grešaka u pisanom diskursu učenika mlađeg osnovnoškolskog uzrasta“. Rad izložen na *The Fourth International Congress Applied Linguistics Today (ALT 4) – Challenges of Modern Times*. Belgrade, October 12–14 2012.
17. Московљевић Поповић, Ј. (2012): „О једном реченичном моделу са предикативним акузативом“. Рад изложен на *VII Међународном научном скупу Српски језик, књижевност, уметност*. Крагујевац, 26–27. X 2012.
18. Московљевић Поповић, Ј. (2013): „Културне компоненте и вредности у писаним наративима средњошколаца“. Рад изложен на међународној научној конференцији *Култура – у потрази за новом парадигмом (Culture: In Quest of a New Paradigm)*. Београд, 18. март - 19. март 2013. Зборник резимеа и биографија учесника конференције, стр. 103-105.

III Стручне публикације:

1. Група аутора (2009): *Образовни стандарди за крај обавезног образовања*. Београд: Министарство просвете и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања, 106 стр.
2. Група аутора (2011): *Образовни стандарди за крај првог циклуса обавезног образовања*. Београд: Министарство просвете и Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања.

IV Учешће у пројектима:

Од последњег избора у звање, тј. од 2008. године, др Московљевић Поповић учествовала је у реализацији следећих пројеката:

Од 2008. до 2010. била је члан тима који се бавио лексичким детерминаторима разумљивости текста у оквиру пројекта „*Психолошки проблеми у контексту друштвених промена*“ (пројекат бр. 149018)) Института за психологију Филозофског факултета у Београду, финансираног од стране Министарства за науку Републике Србије. Од 2011. год. члан је тима пројекта „*Стандардни српски језик: синтаксичка, семантичка и прагматичка истраживања*“ (пројекат бр. 178004) Филозофског факултета у Новом Саду и Филолошког факултета у Београду, као и члан тима пројекта „*Идентификација, мерење и развој когнитивних и емоционалних компетенција важних друштву оријентисаном на европске интеграције*“ (пројекат 179018) Института за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду.

У периоду од последњег избора у звање др Јасмина Московљевић Поповић има укупно 26 библиографских јединица (самостално или у коауторству): шест радова објављених у научним часописима и тематским зборницима (в. I), петнаест радова изложених на међународним скуповима, три рада изложена на скупу националног значаја (в. II), као и две стручне публикације (в. III).

Радови др Московљевић Поповић током овог периода могу се, ради прегледнијег приказа, поделити у три групе: радови посвећени синтаксичким проблемима, радови усмерени на праћење развоја и усвајање језика, те радови који се сврставају у шири домен примењене психоллингвистике, односно теорије писмености. У свакој од наведених области др Московљевић Поповић понудила је анализе и неких нових проблема који досад нису били разматрани у оквирима домаће лингвистике.

Када је реч о радовима из области синтаксе, они се баве описом и анализом различитих проблема везаних за структуру сложене реченице – структурним обрасцима реченица с директним и индиректним говором, глаголима перцепције у функцији дискурсних маркера, реченичним моделима са предикативним акузативом, као и могућим евиденцијалним функцијама реченица са глаголима визуелне и аудитивне перцепције. Основни циљ ових радова био је да се подробније размотре реченични модели уочени у прикупљеној грађи, као и да се изврши њихова исцрпна анализа која је потом омогућила и одговарајућа уопштавања. Радови су добро утемељени и засновани на грађи не само из савременог српског језика, већ и из осталих јужнословенских језика, што их чини занимљивим и значајним и из општелингвистичке перспективе.

У радовима посвећеним усвајању (и развоју) језичких компетенција у фокусу интересовања др Московљевић Поповић били су процеси усвајања писаног језика (посебно развој способности за писану продукцију), фактори који утичу на способност адекватног разумевања прочитаних текстова, као и фактори на основу којих је могуће теоријски утемељити и омеђити различите нивое овладавања овим компетенцијама. Посебна пажња посвећена је усвајању различитих типова синтаксичких структура, лексичким детерминаторима разумљивости текста, као и развоју металингвистичке способности за

самопроцену разумевања различитих типова текстова. Радови и саопштења др Московљевић Поповић на овом пољу иницијални су у оквиру ширег јужнословенског окружења и имају велику могућност примене у педагошкој пракси.

Трећа група радова и саопштења др Московљевић Поповић из овог периода на добар начин репрезентује трећу област која се налази у фокусу њеног наставног и истраживачког интересовања – област (примењене) психоллингвистике. У оквиру ове области, пажња др Московљевић Поповић била је у првом реду усмерена на савремену теорију писмености, одн. на лингвистичке аспекте концепта „*нове писмености*“. Наиме, као што се наводи у њеном раду: „У оквиру традиционалног модела писмености, бити писмен у првом реду значило је знати читати и писати, познавати ортоепску и ортографску норму стандардног језика и доследно је употребљавати (бар) у званичној комуникацији. Писменост је посматрана као изолована, неутрална варијабла, независна од ширег контекста, типа дискурса, жанра и било ког специфичног облика друштвене праксе. Отуда се овакво схватање писмености означава још и терминолошким изразом „аутономни модел писмености“. ... Насупрот овоме, савремени концепт писмености почива на претпоставци о вишедимензионалности писмености, односно на претпоставци о постојању различитих облика (и нивоа) писмености. У оквиру овог модела, писменост подразумева овладавање скупом друштвено и контекстуално утемељених знања, способности и вештина неопходних да се успешно и сврсисходно користе многобројни и разнолики ресурси за кодирање и декодирање значења и преношење порука које нуди савремена цивилизација, као и да се успешно и ефикасно комуницира и функционише у одговарајућем културном контексту.“ Радови др Московљевић су на нашим просторима пионирски радови у овој области и њихов значај за предстојећу реформу образовног система је несумњив, посебно када је реч о увођењу савременог концепта писмености на свим нивоима образовања.

У чланцима и саопштењима др Московљевић објављеним у овом периоду понуђене су темељне и прецизне анализе, као и одговарајућа решења за низ проблема из области теоријске лингвистике, синтаксе савременог српског језика, примењене психоллингвистике и савремене теорије писмености. Они се одликују изузетно добрим познавањем савремене светске литературе, као и способношћу ауторке да релевантна теоријска сазнања на одговарајући начин примени на проблем којим се тренутно бави.

Када је реч о стручним публикацијама и стручним активностима др Московљевић, као и о њеном ангажовању на различитим пројектима, они махом проистичу из њених научно-истраживачких интересовања и представљају покушај што шире и што свеобухватније имплементације података и сазнања до којих је дошла у својим теоријским истраживањима.

В. Остале активности

Др Московљевић Поповић била је члан Комисије за развој информационог система на Филолошком факултету, члан Комисије за интерну евалуацију Филолошког факултета, као и члан Већа интердисциплинарних студија Универзитета у Београду. Била је у уредништву часописа *Књижевност и језик* и

Свет речи. Тренутно је члан редакције часописа *Примењена лингвистика* и *Анали Филолошког факултета* Универзитета у Београду.

Управник је Катедре за општу лингвистику, члан Савета Филолошког факултета и члан Већа докторских студија Филолошког факултета.

Члан је Друштва за примењену лингвистику Србије и члан надзорног одбора овог Друштва, као и међународних асоцијација ISCAR (International Society for Cultural and Activity Research) и Societas Linguistica Europaea. Такође је и члан Одбора за стандардизацију српског језика САНУ.

ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ:

Кандидаткиња др Јасмина Московљевић Поповић, ванредни професор на Катедри за општу лингвистику Филолошког факултета Универзитета у Београду, **у потпуности испуњава услове за избор** у наставно-научно звање за које конкурише на Филолошком факултету Универзитета у Београду, а који су предвиђени чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 106 Статута Филолошког факултета.

Зато, с пуном увереношћу и задовољством, предлажемо Изборном већу Филолошког факултета да проф. др Јасмину Московљевић Поповић **изабере у звање ванредног професора** на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 17. септембра 2013. год.

Чланови комисије:

др Весна Половина, ред. проф.

др Маја Ђукановић, ванр. проф.

др Зорка Кашић, ред. проф.